

REGÉLŐ.

Pesten csötörtökön februarius 22^{kén} 1838.

Megjelen társával együtt hetenként kétszer vasárnap és csötörtökön. Fél évi díja helyben képekkel 5 ft. borítéktalanul; postán 6 ft. pengőben. Budapestiek évnegyedenként is vált-hatnak példányt. A' folyóiratnak egyes száma, vagy képe 12 kr. p. p.

ELBESZÉLÉS.

Falun a' farsang!

Hét levélben.

(M. I.)

I.

Jan. 3-kán.

Édes Petronellám! Te csak egyre zsarolsz ujságokért; pedig most az egyszer nem szolgálhatok édeském. Megholt apuskánktul ránk maradt ugyan Kulcsár ujságából egy csomó; de azt is közelebb mult ünnepek alkalmával a' mieink mind fölhasználták; vagy is aláhasználták; mert mákosokat sütöttek rajta. A' mostani ujságokat pedig csak ugy házrul házra olvassuk. De hiszen az is ujság, hogy már egyszer irok, 's először ez uj esztendőben! melyre azért nem kívánok semmi jót; mert mi is utánatok majmökká lettünk, 's egymásnak ezután uj esztendőre semmi jót sem kívánunk. Hogy a' Duna zajlik, azt ablakodbul is látod; de nekünk ez nagy bajunk, mert ez tőletek elzár, 's az ujságok menetét akadályoztatja; különben a' Regélőből valami ujat csak kiirtam volna számodra; mert tudom, hogy a' Le „Miroir-on“ kívül mást nem olvassz. De így, mig valami hozzánk kerül, márig óság. Itt uj borra szokás házasodni. Voltam is vagy harminczhárom lakodalmon; 's így uj borig ujra vége minden szép kilátásnak. Még tánczrul nem irhatok, mert vízkereszt szombaton lesz; 's csak akkor hangzik-meg a' muzsika. Annyit még is előlegesen irhatok, Marczy cigány a' tormás kerिंगőket betanulta; majd szédítők lesznek ezek! A' divat nálunk nem igen változó, csak egyre azok a' vánkosos bő ujjak kedveltetnek. Azonban megígérte Tantom, hogy, ha lemondok a' pesti balról, husvétra vesz egy szűk ujjú Eszmeralda-atlasz ruhát. Többi közt az is ujság, hogy egy fejer jáczintom már szépen virágzik; tudja miért nem adnám. Az pedig szomorú ujság, hogy a' báránycák nálunk igen kivesznek; nálatok is kidűlnék az ártatlan báránycák?

Édeském ezer-ezerszer csókollak; már többet nem irhatok; Ferkó nagyon siet, mert nálunk most igen rövid a' nap; nálatok is? csak kérlek irj általa, majd máskor még hosszabb levelet is küldök, mert vagyok

hiv barátánál

B O R C S A.

U. i. Egy ujságot majd elfelejtettem: egy fiatal doktor is jött falunkba lakni. — pá! pá!

II.

Jan. 28 kán.

Édes Petronkám! Te furesa vagy! hogyan irhatod, hogy a' falusi élet unalmas, fád 's a' t. 's hogy nálatok a' reuniók, játékszin sokkal vidámabb éldeletet nyujtanak? Én, hála Istennek, még soha sem untam-meg magamat; varrok, kötök, konyha vagy gazdaság után látok, egy-egy kicsit olvasok; a' templomot, 's jó embe-reinket látogatom; 's így soha sem unatkozom; legfőllebb úgy lehet nekem is fás, valamint neked fád; mert a' kemény hideg miatt sok drága fa tüzeltetik-föl. Legkivált most itt a' fonás ideje; egész háznépünk guzsálhoz ül; nekem szép rokkám van; úgy elpörgetem 10—11 óraig, hogy eszembe sem jön nagy várostok; mert ilyenkor rendre mesézünk, tréfálunk, dalolunk, vigadunk. Most is egy uj dal jött-föl nálunk; nekem igen - igen nagyon tetszik; nótája erre megy: „Nem adott az Isten nekem nagy palotát 's a' t. — Édeském! itt küldöm neked is:

Fölpirult a' hajnal,
Lerepült az angyal,
Csókomat elkapta,
Hogy elvesz, fogadta.

Sok kosarat fontam,
Jó fiaknak dobtam,
Vártam angyal-kérőt,
Két eget ígérőt.

Vártam, soká vártam,
Hegyen völgyön jártam,
Már vénecske lettem,
'S menyecske nem lettem.

Bú, bánat epezttett,
'S e' kin fölébresztett,
Örültem, hogy álom
Volt e' kinos járom.

Tanúságot vettem,
Fogadást is tettem,
Hogy angyalt nem várok,
Mert vén lánynya válok.

Hogyan tetszik édeském? úgy-e te nem fogsz angyalt várni? — Reunio, reunio! az nálunk is van. A' természet játéka nemde legtöbbet ér? legalább a' nagyvárosi langeszek is azt tartják közön-ségesen; pedig az éjszaki szél nálunk most mindegyre üzi játékát; üvölt, süvölt, fűtyül, bűg, sivít, a' fortét pianóval váltogatja naponként. En az afféle hózivataroktól iszonyodtam az előtt; de tegnap naphosszat elnéztem, pedig ugyan merőn; szinte megütközött e' változásomon a' Tant is, 's látogató jó káplánkánk valami lélek-

tudománybul azt akarta elhíttetni, hogy csak az gyönyörködik a' természet zavaraiiban, kinek belseje zavart. De tréfán kívül, gyakran összejövünk mi is falusiak, 's olyankor muzsikáltatunk, énekeltünk, játszottunk 's mulattunk, 's nem reüniozunk csak ülve, mint a' fabábok.

Játékszin? hah! az nálunk is van, avval a' különbséggel: hogy mi magát az életnek játékát szemléljük; ti pedig e' játéknak csak színét látjátok. Édeském! annyi komédiát látunk, hallunk, hogy nevetni sem győzünk. Teszem: mult napokban árendásnének éppen olly időtájban söprözte-ki pazarló urát, mikor az emberek templomba mentek, kik összecsődültek, kaczagtak; magam is ablakomnál majd megfakadtam; — 's te nem nevetnél ezen? — Vagy multkor Tantomhoz egy özvegy ur jött látogatóba, 's beköszöntekor borz-sipkájával lekapta parókáját is. Édeském! majd megszakadtam e' furcsaságon; 's te nem futottál volna a' cabinetbe? — Több efféle komedia fordul-elő naponként. De kedvesem! néha szivrepesztő szomorú játék is kerül a' szinpadra. Hah! nem is merek az adventra gondolni! Mi akkor is társaságokat tartottunk, és kedvderítő beszélgetésekkel töltöttük ollykor az időt. Éppen nevem napja estvéjén is összehivta volt az urakat jó Tantom egy barátságos vacsorára. Evés közben fölkelt a' doktor ur (de nem a' mostani), 's egészségemet itta. Az alatt, — ismered a' szeles szomszéd kisasszonyt — szokott tréfájaként, titkon elkapta a' doktor ur székét; ő a' vers után hirtelen leakart ülni, azonban lezuhant, valami megszakadt benne, 's így tréfából harmadnapra halál fíja lett. O édeském! nem szomorú játék ez? nem repedne szived, ha ennek özvegyét, vagy három árvájának egyikét látnád? Én sem enni, sem alunni nem tudtam jóízűt, valamig a' mostani doktor ur nem jött helyébe. De most már felejtgetem, talán azért, mert az özvegy falunkból kiköltözött. — Derék doktorunkat ugyan csak megpirította multkor Sas vámosunk! Az előbbinek szomorú halálára vagy két héttel Lapy esküdt ur tudatta velünk, hogy egy charmant doktort kapunk. Ennek következtetésében Sas mindnyájunk hallattára így üdvözlé őt: kegyedben van szerencsém Sármanyt tisztelni? — O Petronkám! ez szörnyűség volt; a' szegény doktor zavargott; mi töprenkedtünk, pirultunk, vonakodtunk; 's a' vén Sas csak folyton sármányozta őt, nem hűjába mindig prédára gondol!

Ismét elég most az egyszer. Öllelek, csókollak, szeretlek; csak te is emlékezz mulatságid özönében

BORCSÁDRUL.

III.

Jan. 15-kén.

Édeském! Meg-meg csak azt írom, hogy te igen furcsa vagy: ámbátor meg is vagy elégedve levelemmel, még sem tudod elhitetni magaddal, hogy falun nem unalmas a' farsang. Igaz, hogy itt mechanikusok, alakosok, bohócok nem röptetik az időt? de lelkem! síkra fagyott az út, pedig falunk dombos; képzelheted hány lúd esik el a' jégen, 's ez szint olly nevetséges, mint bár melly nagyvárosi bohózat. — Állat-sereglet nincs falunkban? dehogy nincs! ló, ökör, szamar, tinó, borjú, nem öl-eb, hanem valódi öles komondorok, nagy kutyák, malacok, farkasok, baglyok, halálmadarak, szajkók, csiripölő verebek, ragadozó madarak, csuszómászó férgek, fülbe mászó, mérges kigyók, pókok, hidegvérű halak, virgoncz csíkok, szelid galambok, nyögő gerliczék, 's más effélék szintugy találtatnak nálunk, mint nálatok. — Azon kívül hajnalonként viadal tartatik a' sertésekkel, 's csak alig öklelik-le a' rőfögőket, rendre pörzsölük, 's a' lángok olly brillant tűz-játékot képeznek, a' millyen csak szalma boglyáktul telik. — Hogy nálatok pompás táblák adatnak, tudom; 's ti mellettök dróton vonagló alakok-ként dermeszkedtek. De a' mi barátságos lakomáinkban ugy tölti mindenki kedvét, mint tetszik. Vendéglőink konyhája még jobban el van látva a' tieiteknél; gyomorrontó hab, szél, nedv a' ti legizletesb ételetek, 's homokkövön átszivárgott vén Dunaviz legjobb italotok; de mi hajdú káposztánkat három öles kolbászszal keritjük, hogy szinte illatjának fölséges volta is gyarapítja erőnket; pörccs pogácsa, fánk, kulcsos kalács szinte mosolyog reánk, hogy meg is pirulnánk, ha nem dupláznánk, 's a' legfrisebb csurgó, vagy is forrás-vizet hörpögetjük, melly ezüst cseppeit soha nem zárja előlünk, mint a' ti fagyos Dunátok. Fagylalt pedig (főképp' az ugy nevezett hó és jég) annyi van vidékünkön, hogy nagy várostok vnlamennyi czukrásza elbujhatna mellette, 's pedig bundában, különben megfagyna; akkor volna még tutti fruttink! — Redutot is emlitsz, mintha csak redutban lehetne táncolni; pedig éppen ott nem keringhetni az iszonyú tolongás miatt, holott mi falusiak kényelmesen lejtünk kedvelteink karján; mert az ágy, asztal, pohárszék szobánkból kitakaríttatik, 's van teremünk. Ne is gondold, hogy új találmánytok a' zwei Schritt-ben táncolás; köznépünk már régtől zwei-Schritt-ben, vagy is ketőtsben tánczol, mert egyik lépést szépen a' másik után rakosgatja.

Édeském! az idén különösen vigan élünk; szép fiatal doktorunk olly gyönyörűen, de olly fölségesen fujja a' flautát, hogy ki sem mondhatom, egészen elbájolja az embert. Tegnap egyik magyarja

magamon kívül ragadt, 's hogy el ne felejtsem, csomót is kötöttem keszkenőmre: de biz' én nyílt szívvvel megvallom, csak annyit tudok belőle, hogy fölséges volt; egész nap arról gondolkozom; egész nap csak doktorunkat szeretném hallani, látni, én nem tudom, mi az? Nekem most ugyancsak te kívüléd egész világnak valamennyi nagyvárosi farsangja sem jut eszembe. Kérlek hát kedveském, jus-sak én is neked szegény falummal eszedbe! legyek szivedbe nefelejts; ki vagyok Boldogfalván

holtig ölelő
B O R C S Á D.

IV.

Jan. 19-kén.

Kedves Petronám! Ferkó jó kulcsár, de gyors postás is, pontosan megjelenti, ha várostokba indul, és hogyan! halld csak: „Boriska kisasszony nem méltóztatik levelet küldeni a' szép pesti kisasszonyhoz?” — bizonynyal, te miattad illy pontos ő ködmöne! — Nem várhattam válaszat, 's e' soraimmal kettőt akarok; először, hogy hétfőig ott leendő Ferkónk által bizonyosan irj, de bizonyosan ám! — másodszor tudtadra adom, hogy Vincze napját már-már alig várom; ur-bácsink vendégséget, esti mulatságot ad, oda velünk együtt minden uri személy hivatalos egész helységünk-ből, 's mivelhogy kedvében járó doktorunknak nevenapját kívánja ünnepeltetni; hiszem, hogy a' báj-fuvelyát is fogom hallhatni, 's de-rék doktorunkat is jobban kiismerhetni. Soha egy embert sem ohaj-tottam annyira kiismerni, mint ezt; ez különös hajlandóság, 's néha akaratom ellen is kiejtem számbul, min a' Tant szinte meghökke-nik; pedig ments Isten, hogy rosztat gondoljak neki! — No de Ferkó nyughatatlan, azért száz csóknál többet nem is irhat

B O R C S Á D.

(Vége következik.)

KÜLÖNFÉLE.

Társasbeszédi anyag.

Első dosis. (Vége.)

2.

A' berlini 'Sammlung zur Beförderung der Arzneywissenschaften' 3-dik kö-tetének 272-dik lapján a' következő talán még csudásabb esetet olvassuk. — Riquier nevű egyházi szónok sokáig betegeskedett. — Egy éjszaka barkóját, szemöldökét, szempilláit, 's minden haját elveszté. — Képzeltetik kegyes ol-vasónéim Riquier ijedtségét, midőn hálósüvegével egyszersmind egész ha-ját levéve fejről! — A' fiatal-növés pedig hófehér vala!

3.

Hufeland is említ egy különös esetet! (Journal der Heilkunde. 4. kötet 151. lap.) — Bizonyos ötven éves férjfiú t. i. heves főfájásokban szenvedett;

— 's valahányszor csak megtámadák őt e' fájások, mindannyiszor göndörölni, összegomolyodni kezdte haja, 's feje tetejére huzódván, éppen olly tekintetet ada neki, mintha touppirozva volt volna.

4.

Éjszak-Amerikában egy Indiai, midőn hajlékába visszatért volna, észrevevé, hogy vadpecsenyéje, melyet szárítás végett a' levegőre akasztta, nincs többé! — Hamar némelly vizsgálatokat tőn a' hely színén, 's azonnal üldözőbe vevé a' tolvajt. — Miután már jó darabot haladott volna, összetalálkozott több emberrel, kiket kérde: nem láttak-e egy alacson 's öreg Európait, kurta puskával 's elvágott farkú kis kutyával? A' kérdezettek igennel feleltek, mire elbeszélé, hogy a' keresett, mig ő távol vala, vadpecsenyéjét orozta-el. — A' kérdésre pedig, hogy miként adhat olly körülményes leírást egy emberről, kit nem látott, így válaszola: „Hogy alacson, azt onnét tudom, mert köveket kellett neki egymásra tenni, hogy a' pecsenyét elérhesse, melyet én a' nélkül akaszték-föl; — hogy öreg, azt kurta léptei mutatják, melyeket lábnyomaiból veheték-ki; — Europainak kellett neki lenni, mert kifelé jár, mit közülünk senki sem tesz; — puskája formáját a' patak melletti sárban látám, hova az, alkalmasint, midőn a' vizet léptét, hulla-le vállairól; — hogy pedig kis kurtafarkú kutyája volt, azt eléggé bizonyítja e' nyom, melyet itt a' homokban hagyott maga után.

5.

A' parisi tudományok-akademiájában jun. 11-kén 1827. Cordier egy értekezésnek kivonatját olvasá, a' földgömb belső légmérsékletéről. — Bebizonyítá ő, hogy a' föld gyomrából lassanként kifognak a' vulcáni tüzek 's az okádó-hegyek kirohanásai ritkábbak leendnek. És így földünk utóbb csupán csak a' nap által melegedvén, birand ugyan még a' növény-tenyészethez szükséges légmérséklettel, de végre is tökéletes kihülés következésében lesz semmivé!

6.

Hallott-e már szives olvasóném azon híres szerencsétlen emberről, ki Breisgauban élt (nem tudom él-e még most is). Igaz neve Tauber Péter, de az egész környék „farkas“ (Wolf) melléknévvel tisztelék meg őt. — Ő most 30 éves lehet, 20 éves korában apja nagy gazdaságát, kertjeit, 's öreganyja után nyert örökségét fölevé. — Igen igen szép olvasóném fölevé; — mert farkasnak egy közönséges délebédje legész borjúból, 1 bárányból, 12—20 csibéből, egy szörnyű nagy tál mellékételből, 's 10—12 font kenyérből állott. — Most, ha még él, nem a' legjobb dolga lehet a' szegénynek, mert már tíz év előtt is olly nyomorult állapotban volt, hogy csak akkor lakhatott még jól, ha valamelly szánakodó vagy kíváncsi látni akará; 's a' felsőség szükségesnek lelő aláírás útján segitni a' szerencsétlenen. — Dologgal tized részét sem érdemelheti-meg annak, mi mindennapi eledelére elkerülhetlenül szükséges; — mihez még az is járul, hogy ha dolgozik, kétszer annyival sem elégszik-be mint különben. — No ennek ugyan jó portio „mindennapi kenyér“ kell.

7.

Sokan vissza fognak borzadni szép olvasóném közül, ha megtudják, miként jutnak az anyaghoz, mellyből szépen fonott tömött hajukba szurattott fésűjeik készítettetnek. — (Értem a' békaték nő fésűket.) Ha t.i. a' keletindiai szigetek lakói — így beszéli a' Sincapore Chronicle — egy szép tekintős békát fognak, vaskapcsokon tűz fölé akasztják, és pedig élevenen!

hol mind addig hagyják kinlódni, míg teknőjét könnyen lehet elválasztani testéről; — ezzel a' félig sült és megnyúzott szegény állatot ismét a' tengerbe vetik.

8.

A' természetnek egyikét csudálatos játékaikról akarok még szólni figyelmes olvasóimnak. — A' „Narrateur de la Mense“ következőt beszélt. — Febr. 12-dikén (1829.) két teljes hitelű ur a' vadászaton egy nyulat látta szaladni, melynek hátán egy másik vala egészen fölfelé fordulva. Egyike az említett uraknak a' szaladó nyulra löve, mire nagy álmélkodásukra a' háton vittazonnal lefordult, 's odább iramlék megsebesített társával. Azonban a' másik ur ezt is lelővé; 's most láták, hogy a' két nyúl össze volt háttal növe, — egyébiránt pedig minden tagjaik illő számban és rendben. — Nem messze Losoncztal pedig, Nógrád vármegyében, egy csikó jött világra, melynek két feje, 's e' mellett még is csak két füle, két szeme volt. — Mindentelkövettek e' csuda állatnak életben tartására; de sem enni, sem inni nem akaván, kevés nap mulva kidült.

9.

Befejezésül valamit egy parisi újságból az elefántról. — Egy utazó Guineában tartózkodék. Megtekinte több kávé-ültetményeket, 's többi között Schmith urét is. A' négerekkel bánásmód itt a' legszelidebbnek látszott előtte, 's éppen már dicséretre akart fakadni, midőn észrevevé, hogy mintegy 30 néger, kik igen nagy mennyiségű nedves ruhák fölaggatásával foglalkoztak, más dologra hajtattván, csak egy négernő maradt hátra. — „Neked kell e' ruhákat őrzni?“ — kérde őt az utazó. — „Nem“ — felelt a' kérdezett — ez Schmith ur elefantjának dolga, mely éppen itt jön az istállóból, — neki elég ideje van; szemes, gondos, 's jól vigyáz arra, hogy a' ruhákból egy darab se vesszen-el!“ — 'S e' pillanatban érkezék oda az elefant, áttekinté az egész helyet; a' nő meg egy kis pálczát vett kezébe, megmutatá neki a' fölaggatott ruhákat, 's fenyegetve mondá: „Kula ku waku!“ mit a' különös ruha-őr igen is látszék érteni. — „Hogyan? — szólt az utas — talán csak nem kell neki felelni a' ruhákról?“ — „De igen ám! — viszonzá a' nő — 's mi több, még gyermekeimre is kell neki fölfigyázni.“ — Mire odahívá 4—6 éves pajkos gyermekeit, megmutatá őket az elefantnak, elővé a' kis pálczát, ismét fenyegeté: „Kula ku waku!“ 's ezzel dolgára ment. — A' közel volt házba állék — beszéli tovább az utas, — hogy az egész dolognak szemtanúja lehessen. Elejénte a' homokban hengeregtek a' gyermekek, — 's ez ellen semmi kifogása sem volt az elefantnak. De most kergelődztek, 's a' szegény csontnak volt mi dolga, hogy el ne veszítse őket szeme elől! Utól éré, megragadá, 's egy kissé keményebben földre ülteté őket. — De a' virgoncz gyermekek ismét előszaladtak, 's az elefant kénytelen volt őket még keményebben leültetni, úgy hogy a' kisebbik sirni is kezdé, a' nagyobbik pedig pattoga. — E' közben a' szél egy nagy lepedőt ránta-le a' kötélről. — Az elefant oda ment, köveket gördített a' lehullott ruhára, 's ismét a' gyermekek után néze, kik már a' folyóhoz szöktek, 's egy kicsit fürdeni akartak. — Ezt az elefant már csakugyan igen rossz neven vette. Boszonkodva tipege, mint valamely gondos apa, a' gyermekek után, nagyot fűtt szemök közé, hihetően boszújában; de midőn a' pajkos fiúk ismét a' víz felé tartának, nem állhatá tovább a' dolgot; tele szírá vízzel ormányát, 's úgy leönté őket, hogy esurogtak a' víztől; 's többé mindaddig, míg csak haza nem érkezék anyjuk,

helybül sem bocsájtá őket. — Szerencsére egyéb nem is történt. — Haza érkezvén a' négernő, azt mondá, hogy ez elefantnak legalább minden héten kétszer kell ekképpen örködni, 's hogy panaszra még soha sem nyujta alkalmat. — Mit mondanak ehhez türelmes szép olvasónéim? Hány dajka van, ki megérdemli, hogy ez elefant mellett neveztessek?

INÁNCSY.

EMLEKMONDÁS.

Szerencse.

Rosz törvényt tart a' szerencse,	A' sziv és ész tükélyére
Mikor embersorsot oszt;	Nincs előtte tekintet,
Földhez sujt itt egy érdemest	Ritkán van, hogy egy jelesnek
'S boldogít ott egy gonoszt:	Hozzá méltó sorsot vet.

KISFALUDY SÁNDOR után K. H. K. J.

A' boldogság, melly magunkból telik-ki, legállandóbb, sőt halhatlan, mint maga a' lélek.

Az időt okosan kell használni, nehogy az unalom szomorú pusztává tegye azt, hol azután tövisnél egyéb nem terem.

HEGEDŰS SÁMUEL után HÁBOR N. Enyedről.

Jegyzékek az élet könyvéből. Ki csak a' világtól követel örömekeket, keveset örülhet életében: az örömekeket min magunkból kell meritenünk; forrásuk szívéinkben létez.

Ha tiszteltetni kívánsz, add-meg te is másoknak a' tiszteletet.

MATICS IMRE.

Csererejtvény.

2. 1. 3. 4. 5. 9. 10. Szegény gazdag én általam

Javat, életet veszthet.

2. 5. 6. Ám előtte ez a' kis tag

Bátorságba helyezhet.

1. 2. 3. 4. Ki nem ismeri e' szónak

Ezerféle bájait!

Boldog, kinek koronázza

Erény teljes vágyait.

4. 3. 2. Az idén már sok kárt tett volt,

Mert nem volt, ki gátolja;

1. 5. 6. Mindenkor ő eredete

Ennek, mert alkotója.

1. 3. 6. Hogyha már ide költözél,

Nem remegtet semmi vész.

1—10. Az egészt szemed mulatja,

Noha hamar elenyész.

S. Karolina.

Előbbi rejtvény: Virág.

Szerkezi Mátray Gábor, halpiazcon alul a' Duna partján. 114. szám alatt.

Nyomt. Trattner-Károlyi, uri utsza 612.